

ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ ЗБАЛАНСОВАНОГО ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА

к.е.н. **Пімоненко Т.В.**, студент **Денисенко О.С.**
Сумський державний університет (Україна)

У процесі становлення ринкових відносин у національному лісогосподарському секторі складаються об'єктивні передумови вирішення проблем пошуку резервів підвищення ефективності його функціонування. Удосконалення вітчизняної лісової політики доцільно здійснювати з урахуванням європейської теорії і практики ведення лісового господарства, але враховуючи національні особливості.

Аналіз європейського досвіду ведення лісогосподарства свідчить, що ключовими напрямками його розвитку є дотримання та впровадження основних принципів збалансованого розвитку у функціонування лісового сектору.

Слід відмітити, що у європейських країнах у середньому питома вага приватного лісокористування складає 50%. Так, наприклад, у Австрії питома вага приватної власності у лісовому секторі складає 80 %, у Великобританії – 75 %, у Швеції – більше 70 %, у Фінляндії – 56 %, у Німеччині 46 %. Зазначимо, що в Україні всі лісові ресурси знаходяться у загальному лісокористуванні та мають державну форму власності. Тому, доцільним є реформування вітчизняної політики лісокористування у напрямку зміни структури власності у ньому та збільшення питомої ваги приватної власності. При цьому необхідним є дотримання принципів справедливості та прозорості процесу реформування, з метою забезпечення його ефективності. Також, як свідчить зарубіжний досвід доцільним є подальший постійний контроль над власниками лісових ресурсів з боку державних органів влади. Так наприклад, у Чеській Республіці органи державної компанії «Ліси Чеської Республіки» двічі на рік здійснюють загальний огляд якості та обсягу виконуваної роботи приватними власниками лісових ресурсів та їх відповідність принципам сталого лісокористування. Доцільним є використання європейського досвіду в організації та формуванні системи фінансування лісогосподарського сектору. Так, у Польщі з відсотків від прибутків лісогосподарських підприємств та їх доходів від продажу деревини, штрафів, компенсацій збитків юридичними та фізичними особами формується Лісовий фонд, який здійснює фінансування лісового господарства. Із бюджету надходять лише цільові дотації на лісовідновні роботи (рис. 1). На відміну від України, де право розпорядження державними лісами покладено на обласні адміністрації і місцеве самоврядування, у Польщі права розпорядження були передані Генеральній дирекції.

Рис. 1. Структура управління польського державного лісового холдингу «Державні ліси»

Крім того, у Польщі на державному рівні ефективно здійснюється просвітницька діяльність та пропаганда збалансованого лісового господарства, з метою формування громадської думки та відновлення довіри громадян до державних інститутів країни. Так було створено Державний лісівничий інформаційний центр при лісовому холдингу «Державні ліси». Даний фонд відповідає за підготовку фахівців, які повинні: забезпечувати здійснення пропагандистських та просвітницьких заходів щодо збалансованого

лісокористування, організувати лісові форуми тощо. Слід зазначити, що діяльність лісових господарств та державної лісової політики високо цінується громадськістю, а професія—лісівника займає друге місце у рейтингу громадської довіри серед професій. Позитивним для України є досвід Чехії із залучення приватних підприємців для роботи у лісовому секторі. У лісових господарствах усі відповідні роботи здійснюються за контрактом з приватними компаніями, які виграли тендер та за рахунок продажів деревини компенсують витрати на проведення відповідних заходів.

У Туреччині є можливою передача населенню та приватним інвесторам деградованих земель з метою ведення лісового господарства. Необхідно підкреслити, що власником землі залишається держава, а підприємець отримує лише право вільно використовувати отриманий прибуток. Також, з метою підвищення зайнятості та рівня життя населення лісових селищ влада Туреччини за зниженими цінами реалізує їм деревину, що тим самим сприяє розвитку малого та середнього бізнесу. Крім того, Генеральний директорат із зв'язків з лісовими селищами, щоб підтримати їх роботу займається вирішенням проблем надання кредитів, позик та інших стимулів для малого бізнесу у деревообробній промисловості.

Отже, при реформуванні вітчизняної системи лісового господарства доцільним є врахування досвіду закордонних країн. Досвід європейських країн свідчить, що ефективна система управління лісовим господарством забезпечує підвищення не лише прибутковості лісового сектору, а й формуванню відповідної системи стимулів збалансованого лісокористування.

Пімоненко, Т.В. Закордонний досвід розвитку збалансованого лісового господарства [Текст] / Т.В. Пімоненко, О.С. Денисенко // Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 6-8 травня 2014 р.: у 2-х т. / За заг. ред.: О.В. Прокопенко, О.В. Люльова. - Суми : СумДУ, 2014. - Т.1. - С.187-189.